

Utvärdering av

vänrelationen
mellan Uppsala stift och ELCZ
avtalsperioden 2002-2005

e.u.
för Uppsala stift
den 2 november 2005
Bertil Murray
stiftsadjunkt, sekr i internationella kommittén

Förslag

Ett förlängt, förändrat och fördjupat avtal mellan Uppsala stift, Svenska kyrkan nationell nivå och ELCZ

Jag föreslår

- 1. att** avtalet mellan ELCZ och Uppsala stift förlängs för ytterligare en mandatperiod
- 2. att** Svenska kyrkan, nationell nivå även kommande period ingår som en part i avtalet
- 3. att** avtalet även fortsatt inrymmer stöd till församlingarna i deras vänförsamlingsutbyte
- 4. att** samverkan kring en uppbyggnad av diakonatet (ELCZ) och en fördjupning i förståelsen av diakonatet (Svenska kyrkan, Uppsala stift) finns med i avtalet
- 5. att** utbyte av tjänster aktualiseras i avtalet
- 6. att** man överväger möjligheten att särskilt också bearbeta frågor omkring ideellt arbete
- 7. att** ambitionen skall vara att ELCZ under perioden skall nå ett större mått av bidrags-oberoende.

1. (Första att-satsen ang förlängning av avtalet)

Starka skäl för en förlängning

Det finns, som jag ser det, starka skäl att förorda en förlängning av avtalet med ytterligare fyra år. För en förlängning och mot ett avslutande talar flera saker.

Det samhälle i vilket ELCZ verkar lider svårt på många sätt. Från detta lidande är de kristna inte undantagna. Många inom ELCZ har drabbats svårt. Närvaron av, stödet från och relationen till andra kristna ger hopp i plågan. Att avsluta relationen i detta läge skulle vara oanständigt. Att förlänga avtalet är en markering av att de inte är glömda.

ELCZ är f.n. inne i en fas med organisatoriska och innehållsliga förändringar på flera plan. Det gäller t.ex. påbörjad eller förestående stiftsdelning och uppbyggande av ett diakonat. I detta förändringsskede har man uttryckt en tydlig önskan om att få relatera till Uppsala stift. Att avsluta relationen i detta läge skulle vara att rycka undan möjligheten till en fortsatt och fördjupad dialog med såväl ömsesidig påverkan som ömsesidig respekt för de vägval som görs. Att förlänga avtalet ger möjlighet till att fortsatt vara med i ett spännande utvecklingsarbete.

Vänförsamlingarna i såväl ELCZ som i Uppsala stift dras med svårigheter när det gäller att upprätthålla och utveckla kontakterna. Utan stöd från stiftet är det svårt att hålla det ömsesidiga utbytet vid liv. Att avsluta relationen i detta läge skulle vara att svika såväl våra svenska som de zimbabwiska församlingarna. Att förlänga avtalet ger möjlighet till fördjupad reflektion i våra egna församlingar.

Det finns fortfarande utvecklingsmöjligheter i utbytet. Vårt eget stift har mycket att lära när det gäller det ideella arbetets betydelse, när det gäller ett utvecklande av det diakonala tänkandet och när det gäller frågan om att leva i solidaritet med den världsvida kyrkan. Att avsluta relationen är att frångå sig dessa möjligheter. Att förlänga avtalet är en markering av att vi också vill låta oss påverkas av dem. Ett frågeformulär har utsänts bl.a. till stiftets församlingar.

Vikten av att fortsätta relationen understryks av nästan alla svarande, bil 3 o 4.

Det sociala och politiska läget i Zimbabwe

Zimbabwe härjas svårt på flera plan. Regeringens och presidentens grepp om landet har inte mildrats. Inflationen är fortsatt mycket hög. Livsmedelsproduktionen har minskat dels p.g.a. svåra väderomständigheter, dels p.g.a. regeringens reduktion av större farmer. Brist på basvaror är bitvis och tidvis omfattande och svält rapporteras från vissa områden. HIV-Aids skördar fortsatt många offer. Kommunikationerna är dåliga. Drivmedelstillgången varierar. Stora skillnader finns i levnadsvillkoren mellan storstad (Harare) och landsbygd. Även vad gäller utrymme för oppositionen varierar läget i olika delar av landet.

Den kyrkliga utvecklingen i Zimbabwe

Inom den närmaste tiden avser ELCZ att dela kyrkan i tre stift (f.n. 1). Förhoppningen inom kyrkan är att detta ska underlätta kommunikationerna inom respektive stift (f.n. är detta mycket svårt p.g.a. stora avstånd och brist på drivmedel). Samtidigt tycks tanken finnas att kyrkan skulle må väl av delvis nya strukturer och de förändringar dessa skulle driva fram.

En stor förändring utgör införandet av ett diakonat i kyrkan. Förändringen har skett snabbt och tycks vara en effekt av det utbyte som skett mellan ELCZ och Uppsala stift vad gäller diakonalt tänkande.

Ett stift och tre stift

De långt framskridna planerna inom ELCZ på att utöka antalet stift från 1 till 3 reser frågan om Uppsala stift skall relatera till ett, två eller tre av de nya stift. Vänförsamlingarna i Zimbabwe finns så vitt jag vet i alla tre stift och det tycks därför självklart att Uppsala stift även fortsättningsvis relaterar till alla tre stift, alltså till hela ELCZ.

Nu gällande avtal

Avtalet för 2002-2005 understryker vikten av att stärka gemenskapen i Kristus, att uppmuntra personliga kontakter och att ge andligt och materiellt stöd. Vägarna till detta anges som satsning på fortsatt vänförsamlingsutbyte och fondtillväxt samt, i samverkan med Svenska kyrkan på nationell nivå, en satsning på ELCZ:s 100-årsjubileum. Avtalet i sin helhet, se bilaga 1.

Jämlikhet eller ojämlikhet

Kan en relation mellan två kyrkor med så skilda förutsättningar vara jämlik? Olikheterna är påtagliga men gungbrädan tippar inte alltid över åt samma håll.

Uppsala stift

ELCZ

Starkt ekonomiskt oberoende

Starkt ekonomiskt beroende

Omfattar stor majoritet av befolkningen

Omfattar liten minoritet av befolkningen

Stor grupp anställda och med ofta höga löner

Liten grupp anställda och med ofta låga löner

Driver förskolor

Driver sjukhus och skolor

Överväger en form av kyrklig bank till församlingar

Erbjuder sedan flera år (genom LDS) förmånliga banktjänster till folket

Har kommit in i en period med svårigheter att utveckla diakonatet

Är inne i en period med kraftig förnyelse av synen på diakonatet

2. (Andra att-satsen ang delaktighet från Svenska kyrkan nationell nivå)

Den nationella nivåns, Svenska kyrkan, roll i ett förlängt avtal

I det första avtal som tecknades mellan ELCZ och Uppsala stift fanns Svenska kyrkan nationellt inte med. Detta bedömdes senare som mindre lämpligt. I flera sammanhang sammanfaller stiftets och hela Svenska kyrkans intressen när det gäller samverkan med ELCZ.

Det kunde, som under den gångna perioden, innevarande avtal, gälla ELCZ:s 100-årsjubileum. En möjlig samverkan vad gäller överförande av medel förutsågs också. I det förra fallet kom Uppsala stift i realiteten att dra ett stort lass i förberedandet och genomförandet av firandet. I det senare fallet visade det sig att överförandet av medel från Zimbabwefonden i stället med fördel kunde ske genom LWF:s försorg (jfr bil. 4). Finns det då behov av fortsatt samverkan med nationell nivå vad gäller zimbabwerelationen? Ja, enligt min mening kring diakonatet, kring tjänster samt kring ekonomin.

3. (Tredje att-satsen ang stöd till församlingarna)

Frågor till församlingar

Kyrkoherdarna i vänförsamlingarna i Uppsala stift har som underlag för denna utvärdering tillställts sju frågor kring hur utbytet med ELCZ gått till och hur man ser på fortsättningen. Bilaga 2. Svaren redovisas i bilaga 3 och sammanfattas nedan.

Sammanfattning av svaren på frågorna

Av de ursprungligen 10 vänförsamlingarna har Skutskär och Märsta tidigare anmält att de inte kvarstår. Därtill anmäler Gryta att man beslutat sig för att upphöra med den formella vänrelationen och Öregrund att man beslutat lägga relationen på is. Svar har inte inkommit från Vattholma (som dock i samband med präst- och diakonmötet sommaren 2005 mötte den zimbabwiska gästen, bosatt i Harare (=vänförsamlingen))

Övriga församlingar, Balingsta, Gävle Heliga Trefaldighet, Knivsta, Söderhamn och Vänge upprätthåller vänrelationen i högre eller lägre grad. Överlag är det stora avståndet och de bräckliga kommunikationerna ett problem. Inget av de fem pastoraten har under det senaste året haft något personligt möte. Sådana möten tycks senast ha skett i samband med ELCZ:s 100-årsjubileum. Stiftets bistånd tycks upplevas som avgörande för att resor ska genomföras. Brev, e-mail och telefon används med blandat resultat (upplevelsen av hur det fungerar skiftar).

Medan ett par av vänförsamlingarna upplever att relationen fungerar utan bistånd från stiftet menar övriga att stiftets insats är önskvärd eller nödvändig. Stiftets engagemang uppfattas också som angeläget i förhållande till ELCZ, särskilt i den utsatthet man befinner sig i.

Att några pastorat i dag inte aktivt upprätthåller relationen eller avslutat denna tycks böttna i skifte av medarbetare eller i att andra mer påträngande uppgifter tagit över.

Från ett pastorat understryks däremot det angelägna i att få intryck från andra kyrkor.

Från ett annat uttrycks visionen att få genomföra en församlingsresa med stort deltagande till vänförsamlingen.

Önskemål uttrycks om en sammandragning av vänförsamlingar för gemensam överläggning.

4. (Fjärde att-satsen ang samverkan kring diakonatet)

Samverkan med ELCZ vad gäller diakonatet

Mycket positiva och tacksamma reaktioner har inkommit, bilaga 5, från ELCZ, bl.a. genom biskop Dube, vad gäller den samverkan som skett under 2005 kring diakonatet i ELCZ. Satsningen innebar att Katharina (diakon i Hudiksvall) och Thomas (kyrkoherde i Bjuråker) Nordin under några sommarveckor gästade ELCZ och där ansvarade för två seminarier kring diakonatet. För ändamålet hade de anställts av SKM/Lutherhjälpen, vilka stod för lönekostnaderna medan Uppsala stift bekostade resor och seminariekostnader för deltagarna.

Ett tydligt önskemål har uttryckts från ELCZ om att detta utbyte skall få fortsätta och fördjupas.

Den utveckling av ett diakonat som pågår inom ELCZ har alltså starkt intresse inte bara för Uppsala stift utan för hela Svenska kyrkan. Det svenska

biståndet i detta sammanhang under 2005 möjliggjordes tack vare god samverkan mellan Uppsala stift och kyrkokansliet. Samverkan bör ske även fortsättningsvis.

Vikten av samverkan understryks av såväl Katharina och Thomas Nordin och Eva och Anders Berglund, bilaga 4 som biskop Dube, bilaga 5.

Den närmare utformningen av hur denna samverkan ska ske bör anstå till dess att Katharina och Thomas Nordin hunnit redovisa sina erfarenheter.

5. (Femte att-satsen ang utbyte av tjänster)

Utbyte av tjänster

Utsändandet av "korttidsmissionärerna" Nordin kan ses som ett test på möjlig samverkan mellan stift, församling och nationell nivå när det gäller att sända ut och ta emot medarbetare. Kyrkokansliet har visat intresse och beredskap för en fortsatt sådan samverkan.

Genom tillmötesgående från kyrkokansliet har ett erbjudande kunnat ges en av stiftets vänförsamlingar att under någon månad låta en medarbetare tjänstgöra i ELCZ och att omvänt ta emot någon av deras medarbetare för korttidsjänst här. Intresse för saken har uttryckts från ett par församlingar och saken ligger f.n. i Balingsta pastorat för avgörande. Ett genomgående av utbyte på detta sätt skulle möjligen kunna bli mönsterbildande för fler församlingar.

Vid mottagande av medarbetare till Uppsala stift uppstår språksvårigheter. Vid utsändande härifrån handlar svårigheten snarare om att kunna frigöra tid och utrymme för en sådan bortovaro (från familj, hus etc). Ändå bör inte dessa utmaningar omöjliggöra ett utbyte. En sådan utväxling av medarbetare skulle kunna betyda mycket för en fördjupad gemenskap och ett fördjupat lärande. Värdet av ett sådant utbyte framhålls också av Eva och Anders Berglund, bilaga 4.

En annan möjlighet för utbyte kan vara att pastorsadjunkter (och så småningom förhoppningsvis diakoner under sin första tjänstgöringsperiod) uppmuntras att tjänstgöra en del av pastorsadjunks- (och diakon-)året i ELCZ. En sådan period skulle sannolikt sätta djupa spår i deras framtida präst- (och diakon-)identitet, som en del i ett världsvitt sammanhang med utmaning till solidaritet.

Gudstjänst, liturgi, musik

Utbytet vad gäller liturgiskt och musikaliskt förnyelsearbete kulminerade redan föregående avtalsperiod i den färdigställda gemensamma Uppsala stift-ELCZ-mässan. Något egentligt utbyte inom detta område tycks sedan inte ha skett. Ett fortsatt delande skulle kunna ske genom korttidsjänst av bl.a. präster och musiker hos varandra.

6. (Sjätte att-satsen ang ev bearbetning av ideellt arbete)

Ideellt arbete

I synen på frivillighet har vi mycket att lära från Zimbabwe. Detta påpekas bl.a. av de tidigare missionärerna Eva och Anders Berglund (Bilaga 4).

Frågan behöver en fördjupad bearbetning.

7. (Sjunde att-satsen ang ett större ekonomiskt oberoende för ELCZ)

Zimbabwefonden

Zimbabwefondens tillgångar har under perioden ökat kraftigt. Det vid något tillfälle uttalade målet 10 miljoner kr synes möjligt att uppnå. Avkastningen från dessa medel bör innebära ökad ekonomisk trygghet för ELCZ. Det finns skäl för att stiftet bidrar till en fortsatt tillväxt av fondmedlen genom egen avsättning, upplåtande av stiftskollekter samt uppmuntran till bidrag från församlingar.

Zimbabwefondens ställning är visserligen en egen juridisk storhet men relaterar ändå till Uppsala stift genom styrelsens sammansättning. Uppsala stift har därigenom vid sidan av nationell nivå blivit en stark ekonomisk understödjare av ELCZ. Frågor kring det långsiktiga biståndet till ELCZ bör för Svenska kyrkans del lösas i samverkan mellan stift och nationell nivå.

Bilaga 1

Agreement of co-operation between the Evangelical Lutheran Church in Zimbabwe (ELCZ), Church of Sweden Uppsala Diocese and Church of Sweden National Level.

General Background

The Church of Sweden and the ELCZ as members of the universal church united by the body of Christ transcend all ethnical, political, social and economic boundaries.

If personal relations could be established between people, the possibility of strengthening unity and solving problems that occur from differences in size, social, political, cultural and economical situations. This agreement is based on us needing each other as human beings and as churches. We have a lot to contribute and learn from each other to make life more meaningful in line with the mission of God. This agreement is aimed at pastors, deacons and laymen who are involved in exchange and co-operation programmes at national or parish level. It applies to the current situation, in Zimbabwe and Sweden, and specifically to the signed parties. Our agreement does not exclude either of the parties having other contacts similar to those already established.

Purpose and Target group

The purpose with this agreement is to deepen and develop the interaction initiated within the previous agreement period. Thus it involves:

- Establishing closer contacts between people from different categories and professions within our churches in order to deepen the sense of communion in Christ,
- Enabling groups and individuals to visit each other, getting to know each other, particularly the living conditions and church life in both our countries,
- Exploring ways forward and discovering possibilities to support each other spiritually and materially.

Activities

- Twin-parish contacts already developed between our churches should be encouraged and supported, enabling them to take responsibility to further develop their own twin-parish projects.
- ELCZ and Uppsala diocese commit themselves to the responsibility of furthering the growth and administration of the two endowment funds, created within the frame of the previous agreement, thus fulfilling their aims.
- The Church of Sweden National level offers to transfer the returns from the Swedish endowment fund to the ELCZ.
- The Church of Sweden National level holds the main responsibility to participate in the ELCZ centenary celebrations in 2003. The services of Uppsala diocese are also offered for this important event.

Duration

The agreement is valid for four years, beginning 1st of January 2002 until 31st of December 2005.

Evaluation

An evaluation should be carried out three months prior to the expiration of the agreement in 2005. Based on this, the respective decision making boards should decide whether or not to prolong the co-operation.

2002-06-10

For Church of Sweden National Level

For Church of Sweden Uppsala Diocese

For the Evangelical Lutheran Church in Zimbabwe

Bilaga 2

Till kyrkoherdarna i Söderhamn, Gävle Heliga Trefaldighet, Öregrund, Vattholma, Gryta, Vänge, Knivsta, Märsta, Balingsta

Vänner.

Överenskommelsen om samverkan mellan Uppsala stift och den lutherska kyrkan i Zimbabwe gäller t.o.m. utgången av innevarande år. Det är sagt att en utvärdering skall ske innan beslut sker om förlängning eller avslutande vad gäller stiftets engagemang. Inget tyder dock på att stiftet eller ELCZ under nuvarande omständigheter skulle önska ett avslutande av relationen.

Som ett underlag för utvärderingen skulle vi dock önska höra era reflektioner kring vad samverkan betytt och hur den skulle kunna utvecklas ytterligare med fokus på församlingsplanet.

Vi vore tacksamma för några korta synpunkter oss tillhanda före den 1 november.

Frågor:

1. Har utbytet legat på en rimlig nivå utifrån er församlings bedömning?
ja / nej för mycket / nej för litet
2. Har ni besökt er vänförasmling under det senaste året?
ja (hur?) / nej
3. Har ni fått besök av er vänförsamling under det senaste året?
ja (hur?) / nej
4. Har ni på annat sätt haft kontakt med er vänförsamling under det senaste året?
ja (hur?) / nej
5. Behöver ni stöd från stiftet för att kunna fortsätta eller utveckla er vänrelation?
ja (hur?) / nej
6. Är det för er församling viktigt att stiftet fortsätter / fördjupar avtalet med den lutherska kyrkan i Zimbabwe?
ja (varför) / nej (varför)
7. Andra synpunkter på behovet och värdet av en fortsättning / fördjupning av relationen?
.....

Svaret återsänds till bertil.murray@svenskakyrkan.se

m.v.h.

Lovisa Möller

Bertil Murray
biskopsadjunkt

sekreterare, internationella kommittén

Bilaga 3

Frågor till och sammanställning av svar från församlingarna

Följande frågor sändes till kyrkoherdarna i Balingsta, Gävle Heliga Trefaldighet, Gryta, Knivsta, Märsta, Söderhamn, Vattholma, Vänge, Öregrund.

Svar inkom från Balingsta (B), Gävle Heliga Trefaldighet (GH), Gryta (G), Knivsta (K), Söderhamn (S), Vänge (V), Öregrund (Ö).

1. Har utbytet legat på en rimlig nivå utifrån er församlings bedömning?

Ja (2) nej för mycket ( ) nej för litet (1)

Kommentarer:

- Ja, i huvudsak kan man nog säga det. Tråkigt bara att vi inte gick i land med att ta hit besökande ungdomar som planerat var i somras. (B)
- Vi har inte haft något som helst utbyte de senaste åren. (Ö)

2. Har ni besökt er vänförsamling under det senaste året?

Ja ( ) nej (5)

Kommentarer:

3. Har ni fått besök av er vänförsamling under det senaste året?

Ja ( ) nej (5)

Kommentarer:

- Tycker vi har tappat kontakten för mycket med Z. Vi har besökt dem tre ggr, de oss en gång. Sista kontakten 2003, då två representanter från oss var där i samband med jubileet, samt besökte vår vän församling. (V)

4. Har ni på annat sätt haft kontakt med er vänförsamling under det senaste året?

Ja (2) nej (3)

Kommentarer:

- Ja, via brev och mejl har vi haft kontakt på pastorsnivå men även i viss mån mellan andra församlingsbor där nere och sådana härifrån som varit där. (B)
- Vi skickar brev (News Letters) och tar emot brev. Vi har även fått viss information genom Birgitta Grimheden, som åker ner som pensionär i 3-månadersperioder till Thusanang. (GH)
- Vi vet inte om brev kommit fram. Telefonförbindelse har ej fungerat trots många försök. E-mail har inte heller varit fruktbart. (S)
- Enstaka brevkontakt har vi haft ... postången fungerar ju som den gör. (V)

5. Behöver ni stöd från stiftet för att kunna fortsätta eller utveckla er vänrelation?

Ja (2) nej (2)

Kommentarer:

- Ja, stiftet är ett viktigt stöd som skulle kunna utvecklas än mer egentligen: information, gemensamma samlingar, hjälp med resor, ömsesidig hjälp med utbyte etc. (B)
- Självklart behövs stiftets stöd. Vänstiftsavtalet och vänförsamlingsrelationerna hänger samman. En konkret sak är att med viss regelbundenhet hjälpa till att göra gemensamma resor till Zimbabwe, och då menar jag inte i första hand ekonomiskt. (GH)
- Tillsammans borde vi kunna göra mer nu, annars är risken stor att det hela ebbar ut. Vi ser mycket gärna att stiftet finns med och stöder. (V)

6. Är det för er församling viktigt att stiftet fortsätter / fördjupar avtalet med den lutherska kyrkan i Zimbabwe?

Ja (4) nej (1)

Kommentarer:

- Ja, se ovan. ELCZ är en liten och utsatt kyrka. För att relationerna mellan vänförsamlingarna ska fungera behövs stiftets stöd och kontakt med/till ELCZ. (GH)
- Det är det väl men utifrån frågor om hur vår egen framtid och struktur ser ut både vad jag upplevt inom pastoratet och i samarbetet mellan pastoraten och mot er så kan jag undra vilken ambitionsnivå som detta kan ligga på. Vi behöver intryck från andra kyrkor är min bestämda uppfattning men jag tror inte vi helt förstår själva vilken förändringsprocess som vi är på väg in i. (K)
- Svaret på fråga 6 är nog helt enkelt att det är viktigt med fortsatta relationer eftersom vi behöver varandra. För församlingarna är det viktigt att stiftet går före och upprätthåller relationen. Skulle så inte ske tror jag ändå att vi fortsätter. (S)
- Det låter lite konstigt, men vi har fullt upp med oss själva just nu. Omstrukturering, liten församling-stor verksamhet men dålig ekonomi. (Ö)

7. Andra synpunkter på behovet och värdet av en fortsättning / fördjupning av relationen?

Kommentarer:

- Enkäten passar inte oss, då kyrkonämnden fattat beslut om att vi inte längre ska vara kvar i ett formellt vänförsamlings-samarbete. Vi hade ett avtal med Gungwe, som gick ut för, jag tror det var, två år sedan och vi således inte förnyat detta. Vissa kontakter har vi haft, vi har skickat lite pengar då och då, vi har skickat ljus till gudstjänsten, vi lyfter Gungwe i vår förbön någon gång. Vårt internationella arbete har gått lite knackigt, mycket på grund av att de personer som på olika sätt haft uppdrag i de internationella frågorna inte har tagit i frågorna. I nuläget finns det några få äldre som minns vårt samarbete med Gungwe, men tiden går fort och nya frågor tar plats. (G)
- Vi måste hålla ut i våra kontakter, förböner och besök i Zimbabwe till dess att förhållandena där blir sådana att det är rimligt och realistiskt för dem att komma till oss. Min vision när det gäller vår vänförsamling Manama: Tänk den dag då vi kan ordna en församlingsresa (med 10-20 deltagare) dit. Bo på Bible School i Manama, träffa, samtala och fira gudstjänster tillsammans med ett motsvarande antal Manamabor. Det skulle naturligtvis betyda en massa för dem, men jag tror att det skulle betyda ännu mer för oss! - Skulle det inte vara mer värdefullt att vi en gång träffades och fick samtala om detta? (GH)
- Vi har upplevt att vänskaprelationen med Mnene har stor betydelse. Ett stort problem vi har haft sedan vårt besök vid 100-årsjubileet är kommunikationen. (S)
- Hela den biten med Zimbabwe har för tillfället helt lagts på is från kyrkorådets och de anställdas sida. Det finns så mycket oklarheter då församlingen förut varit engagerad med besök, pengar od. MEN vart tog allt vägen? (Ö)

Bilaga 4

Frågor till och sammanställning av svar från övriga

Särskilda frågor ställdes bl.a. till Katharina och Thomas Nordin (KTN) (korttidsanställda för diakoniprojekt i ELCZ sommaren 2005) samt till Eva och Anders Berglund (EAB) (tidigare missionärer i Zimbabwe.

1. Vad ser du som den viktigaste effekten av den samverkan som skett mellan våra båda kyrkor inom ramen för avtalet?

- En effekt tycker vi är att en viktig strukturerad förbindelse mellan rikskyrka, stift, församling och en utsatt systerkyrka har etablerats. Den går att utveckla vidare.(KTN)
- Det har uppmärksammats i Uppsala stift att vi är en del av ett större sammanhang och att en del där har det tufft. - Mötet mellan människor! Insikten att vi är människor oavsett var vi finns och vilka vi är. Det har betytt mycket för människor i Zimbabwe med kontakter utanför landet, att inte vara bortglömda. - Gett oss kunskaper och förståelse. - Sondo och diakoniprojektet viktiga både här och i Zimbabwe, men svårt att hålla liv i i Zimbabwe pga situationen. (EAB)

2. Vilka lärdomar finns att dra inför ett ev ingående av avtal med ett anglikanskt stift i Wales (något som diskuteras)?

- En relation behöver tid för att växa och fördjupas. Uthållighet är en viktig faktor. Finns det nu risk att ett nytt avtal försvagar de relationer som fortfarande utvecklas? (KTN)
- Behövs tydlighet vem som ansvarar för vad på stiftet, vem är internationell handläggare? Svårt att fördela uppgifterna på många och definitivt måste det finnas en tydlig kontaktperson utåt.- Personliga kontakter och möten är A och O för att kontakten ska fungera. Vänförsamlingar är bra men det krävs ett engagemang lokalt och samordning från stiftet samt att vänförsamlingar utses på rätt sätt så att det verkligen är förankrat.- Kommunikationen måste fungera.- Vi känner en viss oro för att man nu väljer Wales istället för Zimbabwe. Vi hoppas att det blir möjligt att ha både och. (EAB)

3. Var borde som du ser det fokus för samverkan läggas vid en förlängning av avtalet mellan Uppsala stift och ELCZ?

- Rimligt är att U-a stift visar uthållighet vad gäller planerna på en diakonutbildning. Hela frågan om vänförsamlingar behöver ses över. Det finns en förväntan från församlingar i ELCZ att de upprätthålls. Former kan alltid omprövas men grundidéen med en relation församling till församling har stort värde. (KTN)
- Frivilligverksamheten - vi har mycket att lära av Zimbabwe att se de frivilliga som en faktisk verklighet att använda. - Diakoni - att fortsätta det som kommit en bit på väg, ett ömsesidigt utbyte.- Korta utbyten av personal för att lära och dela erfarenheter samt hålla kontakten. (EAB)

Till Zimbabwefonden gm sekr. Jonas Toresäter ställdes frågan om hjälp från nationella nivå när det gäller överförande av medel från Zimbabwefonden till ELCZ.

- Hjälp från nationella nivå var något som diskuterades inför förra omskrivningen av vänstiftsavtalet. Men det blev aldrig aktuellt för stiftelsen att utnyttja den hjälpen eftersom vi istället fann en bra väg att överföra utdelningarna via LWF i Geneve. Det förfarandet har fungerat bra, och med stiftelsens koppling till LWF via Ishmael Noko, bedömer jag att vi kommer att utnyttja den möjligheten även fortsättningsvis.

Bilaga 5

My dear Katharina och Thomas

I should have written you long back, but never managed. I wrote Bishop Ragnar Persenius, retired Bishop Tord Harlin and Rev Olof Lovestam commending you and the work you did at the Two seminars at Masvingo and Manama on Diaconia.

ELCZ participatns at the two seminars are very delighted about what they learnt and what they are going to make out of the seminars they attended.

We should have held a combined workshop of the two groups, but we could not fit it into Dean N Shava's busy schedule. We shall hold the workshop after his return from the LWF International Conference on Diaconia in Brazil in the first half of November 2005.

I would also like to thank you for the Reports on the Two seminars at Masvingo and Manama, which Olof Lovestam brought on 14 October, together with 30 copies of the book Theology of Diaconia. These copies, together with the ones you left behind are enough for each of the participants to have a personal copy, and a few left over for the libraries at Masvingo and Manama Bible Schools.

I would be pleased to bring a few more copies when I come to Uppsala, 22-28 November 2005 for the Uppsala Diocese Zimbabwe Fund meeting.

I am very thrilled in our walk together "the path of Diakonia".

It is still very hot and dry in Zimbabwe, no sign of rain yet. In normal years we receive the first rains the first week of October. Temperatures are unbearable. There are very strict water restrictions in Bulawayo. The penalty for exceeding the allocation is hefty.

In villages south of Gwanda and in the Manama area most wells have dried up. The few that are left can only supply 20l of water per family a day. Many villagers have to walk long distances to fetch water. We pray the God of Elijah to hear our prayers.

In the meantime

I beg to remain with ALL good

Yours in God's grace

Rt Rev L M Dube
BISHOP